ПрАТ «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут права та безпеки ім. Володимира Великого

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної науково-практичної конференції

«Розвиток української держави в умовах активізації євроінтеграційних процесів»

08 травня 2026 р.

м. Київ

Віхренко В.О.
Здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Навчально-наукового інституту права та безпеки ім. князя Володими
ра Великого ПрАТ ВНЗ МАУП
Науковий керівник:
Меджбель В.І.
Кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін,
господарського, трудового та міжнародного права
Навчально-наукового інституту права та
безпеки ім. князя Володимира Великого ПрАТ ВНЗ МАУП

Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності

Тези присвячено комплексному дослідженню Угоди СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності (TRIPS) як ключового міжнародно-правового інструменту у сфері уніфікації стандартів охорони інтелектуальної власності та регулювання пов'язаних із нею торговельних відносин. Розкрито її значення у формуванні мінімальних стандартів захисту прав інтелектуальної власності, механізмів їх забезпечення та вплив на національні правові системи.

Міжнародна торгівля в умовах глобалізації нерозривно пов'язана з ефективною охороною результатів інтелектуальної діяльності, що зумовило необхідність створення універсального правового механізму регулювання цієї сфери. Угода TRIPS стала одним із найбільш комплексних міжнародних актів, що інтегрує норми інтелектуальної власності у систему світової торгівлі, встановлюючи обов'язкові стандарти для держав-членів СОТ [1, с. 54].

Метою дослідження є визначення правової природи Угоди TRIPS, її структурних елементів, а також аналіз впливу на гармонізацію національного законодавства у сфері інтелектуальної власності та міжнародної торгівлі.

Актуальність теми обумовлена зростанням ролі інтелектуальної власності у глобальній економіці, де об'єкти авторського права, патенти та тор-

говельні марки стають основними активами міжнародної конкуренції. Це зумовлює необхідність ефективного міжнародно-правового регулювання та захисту прав правовласників [2, с. 118].

Угода TRIPS встановлює мінімальні стандарти охорони всіх основних категорій інтелектуальної власності, включаючи авторське право, суміжні права, патенти, торговельні марки, географічні зазначення та промислові зразки. Особливістю Угоди є її інтеграція у систему СОТ, що забезпечує застосування механізму вирішення спорів у випадку порушення зобов'язань державами-членами [3, с. 201].

Важливим елементом TRIPS є принцип національного режиму та режиму найбільшого сприяння, які гарантують недискримінаційний підхід до іноземних правовласників. Це сприяє формуванню єдиного підходу до охорони інтелектуальної власності у міжнародній торговельній системі [4, с. 67].

Крім того, Угода передбачає обов'язковість ефективних засобів правового захисту, включаючи цивільні, адміністративні та кримінальні механізми відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, що посилює рівень їх реальної охорони [5, с. 92].

Особливу роль відіграє механізм вирішення спорів у рамках СОТ, який забезпечує дотримання положень TRIPS через систему консультацій, панельного розгляду та апеляційного перегляду, що підвищує ефективність міжнародного правозастосування [6, с. 144].

Імплементація положень TRIPS у національні правові системи держав часто супроводжується проблемами адаптації, пов'язаними з різним рівнем економічного розвитку та правової інфраструктури, що створює виклики для уніфікації міжнародних стандартів [7, с. 39].

Результати дослідження свідчать про те, що Угода TRIPS відіграє системоутворюючу роль у міжнародному праві інтелектуальної власності, поєднуючи торговельні та правозахисні механізми у єдину нормативну систему, що сприяє глобальній гармонізації правового регулювання.

Висновки. Угода СОТ TRIPS є ключовим міжнародно-правовим актом, що визначає сучасні стандарти охорони інтелектуальної власності у світовій торгівлі. Її значення полягає у забезпеченні балансу між інтересами правовласників і держав, а також у формуванні єдиного правового простору у сфері міжнародної економіки.

Список використаних джерел:

1. Довгерт А. С. Міжнародне приватне право України. Київ: Алерта, 2021.

2. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право. Київ: Юрінком Інтер, 2020.

3. World Trade Organization. Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS), 1994.

4. Maskus K. E. Intellectual Property Rights in the Global Economy. Washington: Institute for International Economics, 2019.

5. Correa C. M. Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights: A Commentary on the TRIPS Agreement.

6. Oxford: Oxford University Press, 2020.

7. WTO Dispute Settlement Reports: TRIPS-related cases, 2022.

8. Gervais D. The TRIPS Agreement: Drafting History and Analysis. Sweet & Maxwell, 2021.